

Asia: VN/7057/2026

Lausuntopyyntö alkoholilain nojalla annettujen asetusten muuttamisesta

Lausunnot valtioneuvoston asetukseen alkoholilain täytäntöönpanosta annetun asetuksen muuttamisesta

Voitte antaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotettu sääntely on merkittävä ja tervetullut askel kotimaisen alkoholialan kehittämisessä. Pientuottajien ulosmyyntioikeuden laajentaminen luo uusia mahdollisuuksia matkailulle, viennille ja maaseudun elinvoimalle.

Sääntely jättää kuitenkin useita keskeisiä käytännön kysymyksiä avoimeksi, mikä voi heikentää uudistuksen vaikuttavuutta.

Erityisesti ulosmyynnin toteutustapa jää epäselväksi. Asetus ei ota kantaa siihen, edellytetäänkö myynnissä aina valmiiksi pakattua tuotetta vai voidaanko myynti toteuttaa osana ohjattua, elämyksellistä toimintaa. Kansainvälisesti tislaamomatkaillussa yleiset konseptit, kuten ns. "fill your own bottle", ovat keskeinen osa asiakaskokemusta. On tärkeää, että sääntely mahdollistaa valvotut ja ohjatut elämykselliset myyntitavat silloin, kun lopputuote luovutetaan asiakkaalle suljetussa pakkauksessa.

Lisäksi käsite "tyypillinen osa tuotannosta" jää tulkinnanvaraiseksi. On epäselvää, millainen toiminta täyttää tämän vaatimuksen ja missä kulkee raja esimerkiksi sopimusvalmistuksen tai muiden tuotantomallien osalta. Käsitettä tulisi täsmentää tai korvata selkeämmillä kriteereillä.

Keskeinen epäselvyys liittyy myös vuosituotannon määritelmään (100 000 litraa puhtaaksi alkoholiksi muutettuna). Erityisesti kypsyttävien tuotteiden, kuten viskin, osalta ei ole selvää, katsotaanko tuotanto valmistetuksi tislaushetkellä vai vasta markkinoille saatettaessa. Mikäli tuotanto tulkitaan tislaushetken perusteella, sääntely sulkee käytännössä viskitislaamot ulos uudistuksen piiristä, vaikka tarkoituksena on laajentaa toimintaedellytyksiä.

Sääntelyä tulisi täsmentää siten, että kypsytettävien tuotteiden osalta tuotantomäärä määritellään tavalla, joka ottaa huomioon tuotantoprosessin erityispiirteet.

Uudistus on oikeansuuntainen, mutta sen vaikuttavuus riippuu ratkaisevasti siitä, kuinka selkeästi keskeiset käsitteet ja toimintamallit määritellään. Selkeällä sääntelyllä voidaan varmistaa, että uudistus tukee aidosti kotimaisen alkoholialan kasvua, matkailua ja vientiä.

Lausunnot sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen alkoholilain valvonnasta annetun asetuksen muuttamisesta

Voitte antaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotettu uudistus on oikeansuuntainen ja potentiaalisesti erittäin vaikuttava. Sen käytännön toteutus ja valvottavuus edellyttävät kuitenkin keskeisten käsitteiden täsmentämistä.

Erityisesti litrakohtaisten rajojen (100 000 litraa tuotantoa ja 25 000 litraa ulosmyyntiä puhtaaksi alkoholiksi muutettuna) seuranta ja raportointi edellyttävät yksiselitteisiä ja valtakunnallisesti yhtenäisiä määritelmiä. Tällä hetkellä jää epäselväksi, miten litramäärät lasketaan käytännössä ja miten ne muunnetaan puhtaaksi alkoholiksi eri tuotantotilanteissa.

Keskeisin epäselvyys liittyy siihen, katsotaanko tuotanto valmistetuksi tislaushetkellä vai vasta markkinoille saatettaessa. Tämä kysymys on ratkaiseva erityisesti kypsytettävien tuotteiden, kuten viskin, osalta, joissa tuotanto ja myynti voivat ajoittua useiden vuosien päähän toisistaan.

Ilman selkeää määritelmää on olemassa merkittävä riski, että eri valvontaviranomaiset tulkitsevat sääntelyä eri tavoin. Tämä johtaisi epäyhtenäisiin käytäntöihin, heikentäisi toimijoiden yhdenvertaisuutta ja lisäisi oikeudellista epävarmuutta.

Litrarajojen valvonnan näkökulmasta on välttämätöntä määritellä yksiselitteisesti:

- missä vaiheessa tuotanto katsotaan syntyneeksi
- miten varastossa olevat ja kypsyvät tuotteet huomioidaan
- miten ulosmyyntimäärät raportoidaan

Näitä keskeisiä määritelmiä ei tule jättää yksittäisten valvontaviranomaisten tulkittaviksi, vaan ne tulee ratkaista lainsäädännön tasolla.

Selkeällä ja ennakoitavalla sääntelyllä voidaan varmistaa, että uudistus on aidosti valvottavissa ja että se tukee kotimaisen alkoholialan kasvua, vientiä ja matkailua yhdenvertaisesti koko maassa.

Ryynänen Asko
Suomen Tislaamoliitto - pj. Suomen Tislaamoliitto